

**JA WESELNY, JA WESELNY...
ZNACZENIE POSTACI
SYMBOLICZNYCH W WESELU
STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Ja weselny, ja weselny... Znaczenie postaci symbolicznych w *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

III / 90 minut

Cele. Uczeń:

- określa pochodzenie zjaw w *Weselu*;
- wyszukuje fragmentów;
- odczytuje znaczenie symboliczne postaci dramatu;
- formułuje plan wydarzeń.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem;
- praca w parach;
- burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

- *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego;
- film Andrzeja Wajdy *Wesele*;
- obraz *Wernyhora* Jana Matejki;
- kadr z filmu Andrzeja Wajdy (http://akademiapolskiegofilmu.pl/cache/images/resize_1000x1000/files/PL/Historia_Polskiego_Filmu/FILMY/Wesele/1-F-1974-25-800x800.jpg);
- obraz Jana Matejki *Rejtan. Upadek Polski* (https://api.culture.pl/sites/default/files/images/imported/sztuki%20wizualne/wydarzenia/___wydarzenia%202012/02%20luty%202012/wokol%20rejtana%20matejki/matejko%20rejtan%20zk%20warszawa_6254102.jpg).

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna: Uczniowie przypominają o typach postaci pojawiających się w *Weselu*. Wymieniają osoby dramatu. Nauczyciel informuje, że akt II ma charakter symboliczny.

Część właściwa: Nauczyciel prezentuje fragmenty filmu Andrzeja Wajdy, w których ukazują się postacie symboliczne. Uczniowie w parach określają ich pochodzenie, rozpoznają osoby, którym się ukazują i podejmują próbę odczytania znaczenia symbolicznego. Kolejno nauczyciel wyświetla fragmenty filmu z postaciami: Widma, Stańczyka, Rycerza, Hetmana, Upiora, Wernyhory.

Po zakończeniu uczniowie w parach przedstawiają swoje zapiski, pozostałe osoby uzupełniają informacje. Nauczyciel czuwa nad poprawnością wykonania zadania.

Część podsumowująca: Nauczyciel wyświetla obraz Jana Matejki *Wernyhora*, pyta uczniów, gdzie poza sceną symboliczną pojawia się postać – uczniowie wskazują na wystrój sali weselnej z portretem lirnika. Uczniowie określają, jakie znaczenie dla wymowy symbolicznej dramatu mają osoby dramatu. Spostrzeżenia z burzy mózgów zapisuje na tablicy, uzupełniając informacje uzyskane przez uczniów. Nauczyciel wyświetla kadr z filmu *Wajdy*: (http://akademiapolskiegofilmu.pl/cache/images/resize_1000x1000/files/PL/Historia_Polskiego_Filmu/FILMY/Wesele/1-F-1974-25-800x800.jpg). Prosi uczniów o interpretację i wskazanie powiązań z obrazem Matejki *Rejtan. Upadek Polski*. Uczniowie określają sposób wykorzystania postaci w filmie *Wajdy*, wskazują kontekst historyczny powiązany z *Weselem*. W parach uczniowie formułują rozbudowany plan wydarzeń, uwzględniający chronologię pojawiających się zjaw z określeniem ich funkcji.

Komentarz metodyczny:

Dla uczniów ze SPE należy wykonać pomoc w postaci karty pracy do uzupełnienia. Lekcja z wykorzystaniem filmu i dzieła malarskiego angażuje wiele zmysłów, dostosowuje się szczególnie dla uczniów o różnych percepcjach. Koreluje z filmem oraz sztukami plastycznymi. Metoda pracy w pracy kształtuje umiejętność komunikacji i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, co stanowi ważne elementy na rynku pracy. W trakcie lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreslenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.